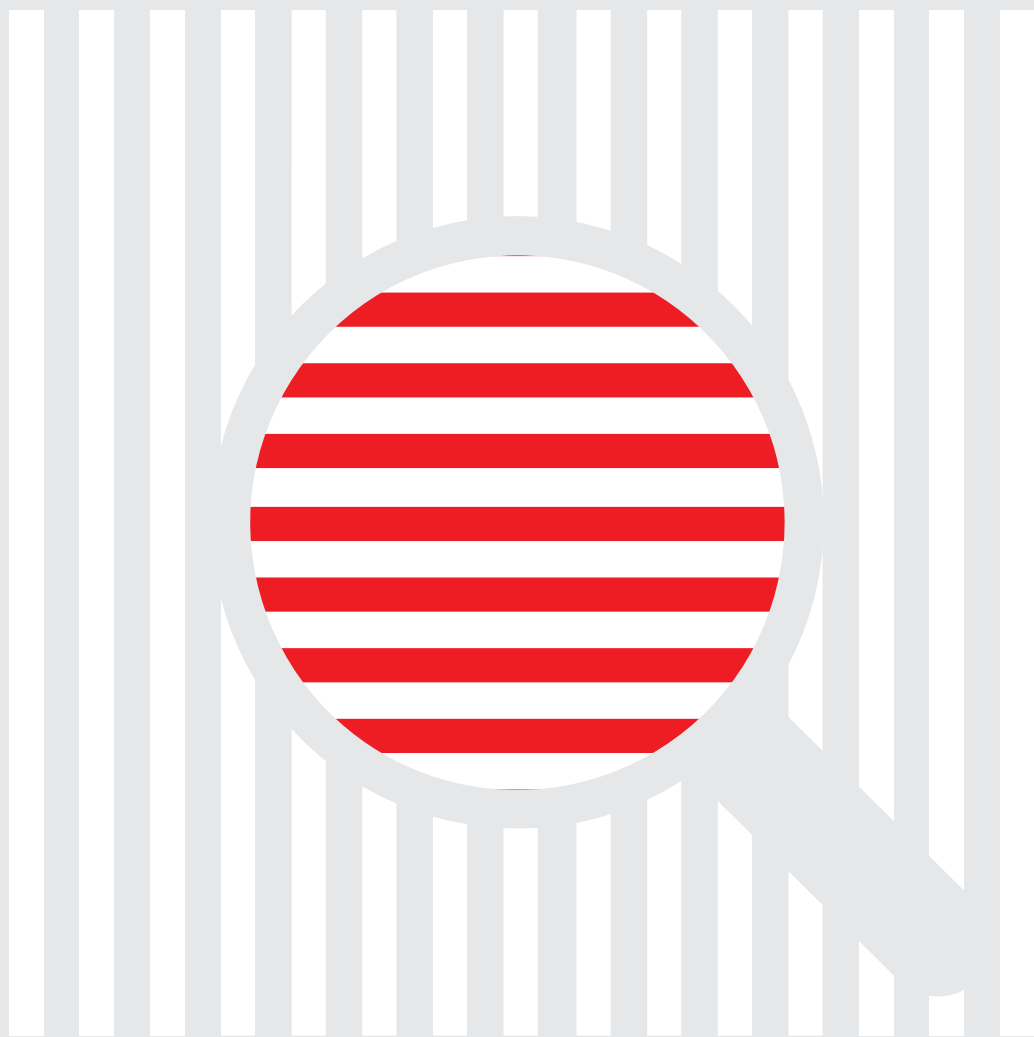

FOCUS

Report

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ & ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ «ΕΛΛΑΔΑ
2.0» & ΕΣΠΑ 2014-2020 / 2021-2027

ΕΝΑ

Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

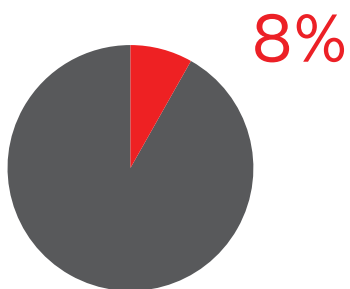
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ «ΕΛΛΑΔΑ 2.0»	8
1.1 Εισροές – Εκταμίευση Δόσεων Σχεδίου	8
1.2 Εκροές – Δαπάνες Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).....	10
1.2.1 Εκροές – Δαπάνες Σκέλους Μη Επιστρεπτέων Ενισχύσεων (Επιχορηγήσεις) - «Ελλάδα 2.0».....	11
1.2.2 Εκροές – Δαπάνες Σκέλους Δανείων – «Ελλάδα 2.0».....	12
1.3 Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του «Ελλάδα 2.0».....	16
1.4 Αναθεώρηση Σχεδίου «Ελλάδα 2.0	18
2. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΠΑ 2014 – 2020	20
2.1 Έκτακτα μέτρα της Ε.Ε. για την αποφυγή απώλειας πόρων.....	23

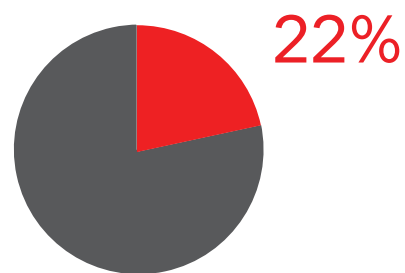
**ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ - ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΑ**

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΜΕΧΡΙ 30.09.2023

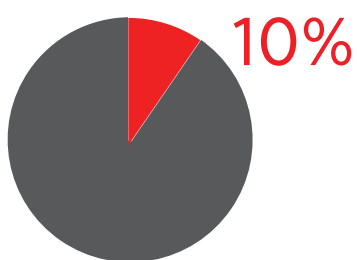
Ποσοστό
Πραγματικής
Απορρόφησης
Συνολικών
Πόρων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

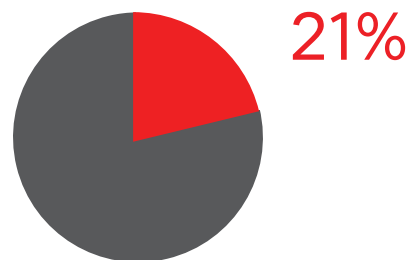
Ποσοστό
Λογιστικής
Απορρόφησης
Συνολικών
Πόρων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

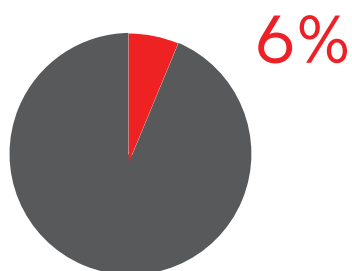
Ποσοστό
Πραγματικής
Απορρόφησης
Πόρων
Σκέλους
Επιδοτήσεων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

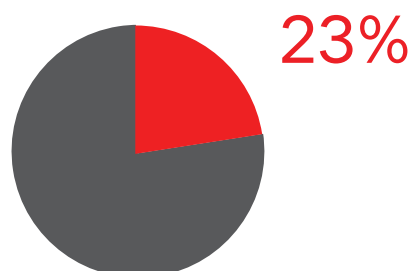
Ποσοστό
Λογιστικής
Απορρόφησης
Πόρων
Σκέλους
Επιδοτήσεων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

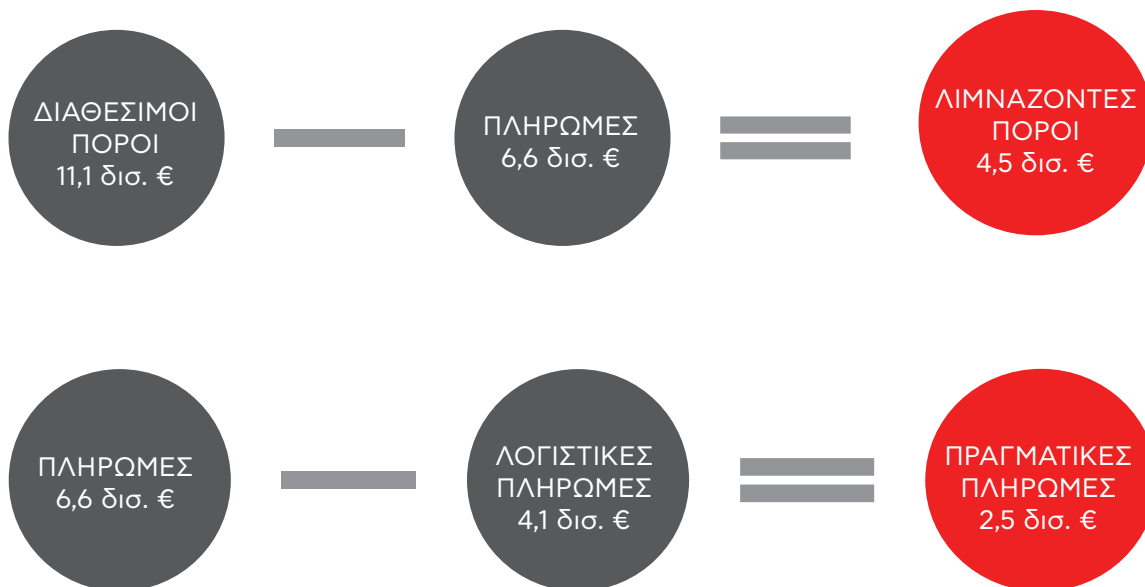
Ποσοστό
Πραγματικής
Απορρόφησης
Πόρων Σκέλους
Δανείων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

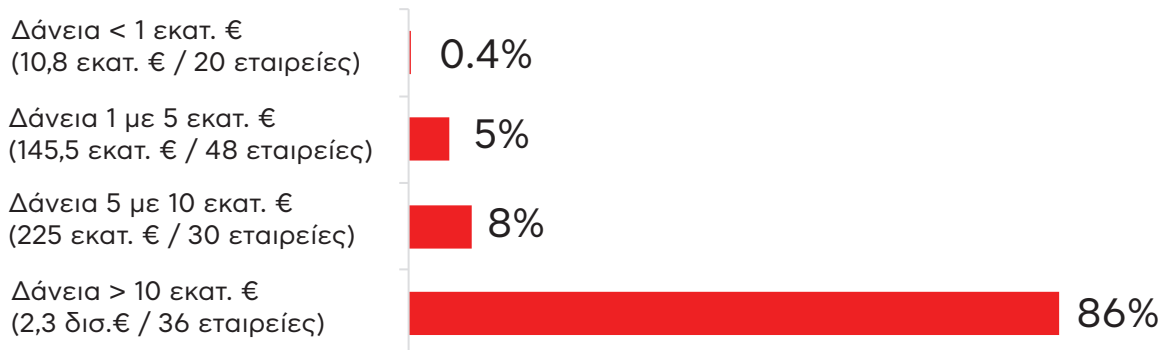
Ποσοστό
Λογιστικής
Απορρόφησης
Πόρων Σκέλους
Δανείων
ΕΛΛΑΔΑ 2.0

ΛΙΜΝΑΖΟΝΤΕΣ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΧΡΙ 30.09.2023

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

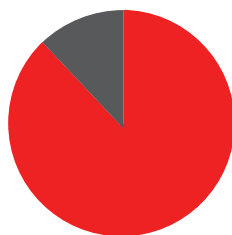
Η πορεία υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» καταγράφει μέχρι και 30.09.2023 την παρακάτω δυναμική:

- ❖ Οι λιμνάζοντες πόροι (πόροι που έχει στην άμεση διάθεσή της η χώρα και δεν έχουν ενεργοποιηθεί μέσω δράσεων και προγραμμάτων) παραμένουν ιδιαίτερα υψηλοί και υπολογίζονται στα 4,5 δισ. ευρώ.
- ❖ Οι πληρωμές υπολογίζονται σε 6,6 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 4,1 δισ. ευρώ αφορούν σε λογιστικές πληρωμές και μόλις 2,5 δισ. ευρώ αφορούν πραγματικές πληρωμές.
- ❖ Η λογιστική απορρόφηση επί των συνολικών πόρων είναι τουλάχιστον διπλάσια της πραγματικής απορρόφησης, δημιουργώντας μια πλασματική εικόνα σχετικά με την ταχύτητα υλοποίησης των ενταγμένων έργων. Η διάκριση μεταξύ λογιστικών και πραγματικών πληρωμών είναι σημαντική καθώς οι λογιστικές πληρωμές, ως απλές ενδιάμεσες μεταφορές χρημάτων, δεν συμμετέχουν στον υπολογισμό του ΑΕΠ και δεν έχουν κάποια επίπτωση στην πραγματική οικονομία. Ειδικότερα υπολογίζεται ότι επι των συνολικών πόρων του Εθνικού Σχεδίου:
 - η συνολική λογιστική απορρόφηση είναι 22%, ενώ η συνολική πραγματική απορρόφηση υπολογίζεται σε μόλις 8%.
 - η λογιστική απορρόφηση του σκέλους των επιχορηγήσεων είναι 21%, ενώ η πραγματική απορρόφηση υπολογίζεται σε 10%.
 - η λογιστική απορρόφηση του σκέλους των δανείων είναι 23%, ενώ η πραγματική απορρόφηση υπολογίζεται σε 6%.
- ❖ Οι κύρια ωφελούμενοι – μέχρι σήμερα - από το δανειακό σκέλος του Σχεδίου μέσω του προνομιακού επιτοκίου, είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικοί όμιλοι. Αυτό προκύπτει από την επεξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων για 161 δανειοδοτήσεις επιχειρήσεων από το «Ελλάδα 2.0» σύμφωνα με την οποία:
 - Το 85,9% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις μεγαλύτερες των 10 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 63 δάνεια τα οποία έχουν λάβει μόλις 36 εταιρείες/όμιλοι.
 - Το 8,3% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις από 5 - 10 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 30 δάνεια τα οποία έχουν λάβει 30 εταιρείες.
 - Το 5,4% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις από 1 - 5 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 48 δάνεια τα οποία έχουν λάβει 48 εταιρείες.
 - Το 0,4% του συνολικού αριθμού των δανείων αφορά σε δάνεια μικρότερα του 1 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 20 δάνεια τα οποία έχουν λάβει μόλις 20 εταιρείες.

ΕΣΠΑ 2014 – 2020 Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ – ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΗ ΛΗΞΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΜΕΧΡΙ 30.09.2023

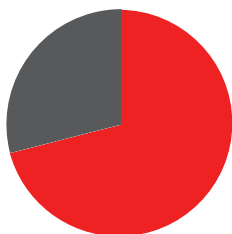
Ποσοστό
Συνολικής
Απορρόφησης
Κοινοτικών
Πόρων ΕΣΠΑ
2014 - 2020

88%

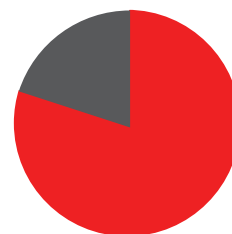
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΟΡΩΝ

Ποσοστό
Απορρόφησης
Προγράμματος
Υποδομές
Μεταφορών,
Περιβάλλον
Και Αειφόρος
Ανάπτυξη

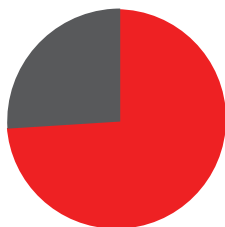
71%

Ποσοστό
Απορρόφησης
Προγράμματος
Μεταρρύθμισης
Δημοσίου
Τομέα

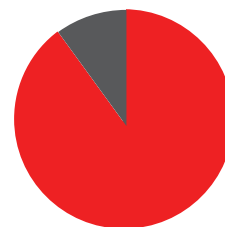
80%

Ποσοστό
Απορρόφησης
Προγράμματος
Θάλασσα και
Αλιεία

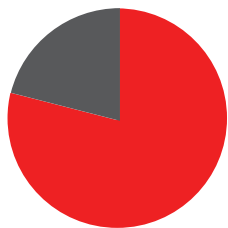
74%

Ποσοστό
Απορρόφησης
Προγράμματος
Ανάπτυξης
Ανθρώπινου
Δυναμικού,
Εκπαίδευσης
και Δια Βίου
Μάθησης

90%

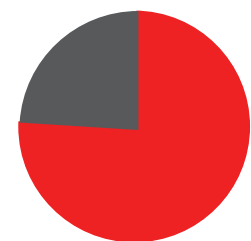
Ποσοστό
Απορρόφησης
Περιφερειακού
Προγράμματος
Δυτικής
Μακεδονίας

79%

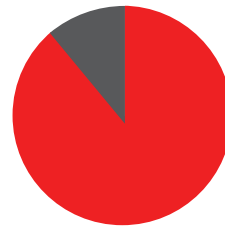
Ποσοστό
Απορρόφησης
Περιφερειακού
Προγράμματος
Δυτικής
Μακεδονίας

76%

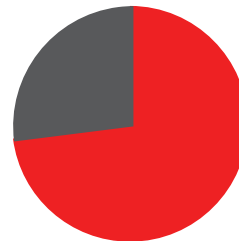
Ποσοστό
Απορρόφησης
Περιφερειακού
Προγράμματος
Στερεάς
Ελλάδας

89%

Ποσοστό
Απορρόφησης
Προγράμματος
Αγροτικής
Ανάπτυξης

73%

- ❖ Η συνολική απορρόφηση όλων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, πλην του ΠΑΑ, μέχρι 30.09.2023 ήταν 88%. Απαιτείται εντός του υπολειπόμενου διαστήματος του 2023, τελευταία επιλέξιμη χρονιά, η απορρόφηση ενός σημαντικού ποσοστού της τάξης του 12%, που αντιστοιχεί σε περίπου 2,34 δισ. ευρώ κοινοτικής συνδρομής (για το ΠΑΑ απαιτούνται επιπλέον 1,75 δισ. ευρώ).
- ❖ Τα Προγράμματα που χαρακτηρίζονται ως υψηλής επικινδυνότητας απώλειας πόρων είναι:

- Πρόγραμμα Υποδομών Μεταφορών και Περιβάλλον (71%)
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης απορρόφηση (73%).
- Πρόγραμμα Θάλασσας και Αλιείας (74%)
- Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας Interreg (76%).
- Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας (79%).
- Πρόγραμμα Μεταρρύθμισης Δημοσίου Τομέα (80%)
- Περιφερειακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας (89%).

1. Πορεία Υλοποίησης Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

1.1 Εισροές – Εκταμίευση Δόσεων Σχεδίου

Το αίτημα για την 3^η δόση ύψους 1,72 δισ. ευρώ μη επιστρεπτέας ενίσχυσης υποβλήθηκε τον Μάιο (16.05.2023), αφού ολοκληρώθηκαν τα τριάντα εννέα (39) ορόσημα και οι τρεις (3) στόχοι που είχε ως προαπαιτούμενα. Τα ορόσημα της 3^{ης} δόσης περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων:

- την έναρξη 2^{ου} και 3^{ου} γύρου του προγράμματος «Εξοικονομώ» για ανακαινίσεις κατοικιών, την έναρξη του προγράμματος ηλεκτροκίνησης και ανάπτυξης υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων,
- την ανάθεση των πολεοδομικών σχεδίων
- τη συμβασιοποίηση έργων ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης.

Περιλάμβαναν, επίσης, μια σειρά μεταρρυθμίσεων όπως:

- η θεσμοθέτηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης με την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων και ευθυνών μεταξύ της κεντρικής διοίκησης και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, το νέο Πόθεν έσχες,
- το Εθνικό μητρώο διαδικασιών «Μίτος»,
- το Εθνικό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς,
- τον δικαστικό χάρτη,
- τη νομοθεσία για την απασχόληση στον πολιτιστικό τομέα,
- τη νομοθεσία για τα βιομηχανικά πάρκα,
- τη νομοθεσία για τη ρύθμιση των υδάτων και την σύσταση σχετικής ρυθμιστικής αρχής κ.ά.

Ως προς το διαδικαστικό σκέλος της εκταμίευσης της 3ης δόσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αξιολογήσει το αίτημα και στη συνέχεια θα αποστείλει προκαταρκτική αξιολόγηση στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, η οποία με τη σειρά της θα εισηγηθεί στην Επιτροπή. Σχετικά με το χρόνο που θα απαιτηθεί, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με απάντηση του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Βάλντις Ντομπρόβσκις σε σχετική ερώτηση του Αντιπροέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Δημήτρη Παπαδημούλη σε επιτροπή του Ευρωκοινοβουλίου, με την κατάθεση του αιτήματος εκταμίευσης ζητήθηκε από την ελληνική πλευρά παράταση της περιόδου αξιολόγησης τριών μηνών πέραν των προβλεπόμενων δύο μηνών.

Μετά την εκταμίευση και της 3ης δόσης, οι εισροές του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», θα ανέλθουν στα 12,8 δισ. ευρώ.

Ο συνολικός προσυμφωνημένος προγραμματισμός εκταμίευσης των πόρων του «Ελλάδα 2.0» παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα, όπου σημειώνονται, με διαφορετικό χρωματισμό, οι εισροές μέχρι τώρα καθώς και το αίτημα της 3ης δόσης.

Πίνακας 1: Εκταμίευση Δόσεων από Ε.Ε.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ (σε εκατ. €)	ΔΑΝΕΙΑ (σε εκατ. €)
Προκαταβολή (13%)	2.310,61	1.654,58
Γ Τρίμηνο 2021	1.718,14	1.845,49
Γ Τρίμηνο 2022	1.718,14	1.845,49
Δ Τρίμηνο 2022	1.718,14	-
Β Τρίμηνο 2023	1.718,14	-
Δ Τρίμηνο 2023	1.718,14	1.845,49
Β Τρίμηνο 2024	1.718,14	-
Δ Τρίμηνο 2024	1.718,14	1.845,49
Β Τρίμηνο 2025	1.718,14	-
Δ Τρίμηνο 2025	1.718,14	1.845,49
Γ Τρίμηνο 2026 (Αύγουστος)	-	1.845,49
ΣΥΝΟΛΟ	17.773,90	12.727,54

1.2 Εκροές – Δαπάνες Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Στον πίνακα 2 αποτυπώνεται η συνολική εκτέλεση δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) από 1.01.2023 έως 30.09.2023. Ειδικότερα:

- ❖ Το ποσοστό επίτευξης του ετήσιου στόχου του «Ελλάδα 2.0» είναι 15,71%, καθώς ο προϋπολογισμός δαπανών (όριο πιστώσεων π/υ) ανέρχεται σε 3,7 δισ. ευρώ και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν το πρώτο ενιάμηνο του 2023, είναι μόλις 0,58 δισ. ευρώ.
- ❖ Τα ποσοστά επίτευξης ετήσιων στόχων του εθνικού και συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ το πρώτο ενιάμηνο του 2023 υπολογίζονται σε 77,28% και 71,62%, αντίστοιχα, επί του αρχικού προϋπολογισμού και σε 59,45% και 65,10%, αντίστοιχα, επί του αναθεωρημένου προϋπολογισμού.

Πίνακας 2: Εκτέλεση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από 1.01.2023 έως 30.09.2023

ΠΔΕ 2023	ΟΡΙΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ Π/Υ2023 (εκατ.€)	ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟ ΟΡΙΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ Π/Υ (εκατ.€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (εκατ.€)	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (%)	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (%)
ΑΜΙΓΩΣ ΕΘΝΙΚΟ	1.500,00	1.950,00	1.159,27	77,28%	59,45%
ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	3.661,85	3.661,85	575,13	15,71%	15,71%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥ	6.800,00	7.480,30	4.869,93	71,62%	65,10%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11.961,85	12.765,73	6.604,33	55,21%	50,44%

1.2.1 Εκροές – Δαπάνες Σκέλους Μη Επιστρεπτών Ενισχύσεων (Επιχορηγήσεις) - «Ελλάδα 2.0»

Το σκέλος των επιχορηγήσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» καταγράφει μέχρι και 30.09.2023 την παρακάτω δυναμική:

- ❖ οι συνολικές δαπάνες (πληρωμές) ανέρχονται σε 3,7 δισ. ευρώ
- ❖ οι λογιστικές δαπάνες (πληρωμές)¹, ανέρχονται σε 2 δισ. ευρώ, ενώ οι συνολικές πραγματικές δαπάνες (πληρωμές) εκτιμώνται σε περίπου 1,7 δισ. ευρώ.
- ❖ η λογιστική απορρόφηση υπολογίζεται σε 21%, ενώ η πραγματική απορρόφηση είναι 10%.

Η διάκριση μεταξύ λογιστικών και πραγματικών πληρωμών είναι σημαντική καθώς οι λογιστικές πληρωμές, ως απλές ενδιάμεσες μεταφορές χρημάτων, δεν συμμετέχουν στον υπολογισμό του ΑΕΠ και δεν έχουν κάποια επίπτωση στην πραγματική οικονομία.

**Πίνακας 3: Εξέλιξη Δαπανών Σκέλους Επιχορηγήσεων του
«Ελλάδα 2.0» έως 30.09.2023**

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ (ΕΚΑΤ. €)
Γ Τρίμηνο 2021	86,54
Δ Τρίμηνο 2021	220,0
Α Τρίμηνο 2022	1,43
Β Τρίμηνο 2022	897,22
Γ Τρίμηνο 2022	350,87
Δ Τρίμηνο 2022	1.375,53
Α Τρίμηνο 2023	82,90
Β Τρίμηνο 2023	271,34
Γ Τρίμηνο 2023	220,89
ΣΥΝΟΛΟ	3.724,87

¹ Τα ποσοστά έχουν προκύψει από την επεξεργασία του αναλυτικού πίνακα πληρωμών ανά έργο

Πίνακας 4: Λογιστικές και Πραγματικές Δαπάνες Σκέλους Επιχορηγήσεων του «Ελλάδα 2.0» έως 30.09.2023

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (δισ. €)	ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (δισ. €)	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (δισ. €)
3,7	2	1,7

1.2.2 Εκροές – Δαπάνες Σκέλους Δανείων – «Ελλάδα 2.0»

Οι συνολικοί πόροι του σκέλους των Δανείων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» ανέρχονται σε 12,7 δισ. ευρώ, ενώ οι διαθέσιμοι πόροι μέχρι και σήμερα (μετά την εκταμίευση της προκαταβολής, της 1ης και της 2ης δόσης), είναι 5,3 δισ. ευρώ.

Για τη διοχέτευση των διαθέσιμων δανειακών πόρων στην πραγματική οικονομία έχουν υπογραφεί συμβάσεις συνεργασίας με εννέα τραπεζικά ιδρύματα (Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς, Alpha Bank, Eurobank, Optima Bank, Παγκρήτια Τράπεζα, Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης) συνολικού ποσού 4,8 δισ. ευρώ, ήτοι έχει συμβασιοποιηθεί με τα τραπεζικά ιδρύματα το 89% των διαθέσιμων δανειακών πόρων του Σχεδίου.

Πίνακας 5: Συνεργαζόμενες Τράπεζες με το «Ελλάδα 2.0»

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ 2023	ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΟΣΑ (σε εκατ. €)
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	702,62
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	700
EUROBANK Α.Ε.	1.150
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	1.150
ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε.	100
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	70
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	210
EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT (EBRD)	200,76
EUROPEAN INVESTMENT BANK (EIB)	500
ΣΥΝΟΛΟ	4.782,38

Το σκέλος των δανείων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» καταγράφει – σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία - την παρακάτω δυναμική:

- ❖ κατάθεση προς έγκριση (μέχρι και 30.06.2023) στα τραπεζικά ιδρύματα 469 επενδυτικών σχεδίων συνολικού προϋπολογισμού 17,02 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 7,02 δισ. ευρώ αφορούν σε δανειακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και 10 δισ. ευρώ σε ίδια κεφάλαια των επενδυτών και δανειακά κεφάλαια των συνεργαζόμενων τραπεζών.
- ❖ συμβασιοποίηση (μέχρι και 30.06.2023) 197 επενδυτικών σχεδίων, που αντιστοιχεί στο 42% των κατατεθειμένων επενδυτικών σχεδίων, συνολικού προϋπολογισμού 7,15 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 2,87 δισ. ευρώ αφορούν σε δανειακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 2,5 δισ. ευρώ τα δανειακά κεφάλαια των τραπεζών και 1,78 δισ. ευρώ τα ίδια κεφάλαια των επενδυτών.
- ❖ εκταμίευση προς τις επιχειρήσεις (μέχρι και 30.09.2023), μόλις 795,13 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε ένα πραγματικό ποσοστό απορρόφησης της τάξης του 6,2% επί των συνολικών δανειακών πόρων και 14,9% επί των διαθέσιμων δανειακών πόρων.

**Πίνακας 6: Εξέλιξη Δαπανών Σκέλους Δανείων του
«Ελλάδα 2.0» έως 30.09.2023**

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ (εκατ. €)
Γ Τρίμηνο 2021	0
Δ Τρίμηνο 2021	0
Α Τρίμηνο 2022	0
Β Τρίμηνο 2022	70,0
Γ Τρίμηνο 2022	48,5
Δ Τρίμηνο 2022	0
Α Τρίμηνο 2023	171,8
Β Τρίμηνο 2023	295,9
Γ Τρίμηνο 2023	208,9
ΣΥΝΟΛΟ	795,13

**Πίνακας 7: Λογιστικές και Πραγματικές Δαπάνες Σκέλους Δανείων
του «Ελλάδα 2.0» έως 30/09/2023**

ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (δισ. €)	ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (δισ. €)	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗ ΠΟΣΟΥ προς ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ) (δισ. €)
2,9	2,1	0,8

Από την επεξεργασία της λίστας των 161 δανειοδοτήσεων επιχειρήσεων από το «Ελλάδα 2.0» προκύπτουν οι παρακάτω παρατηρήσεις:

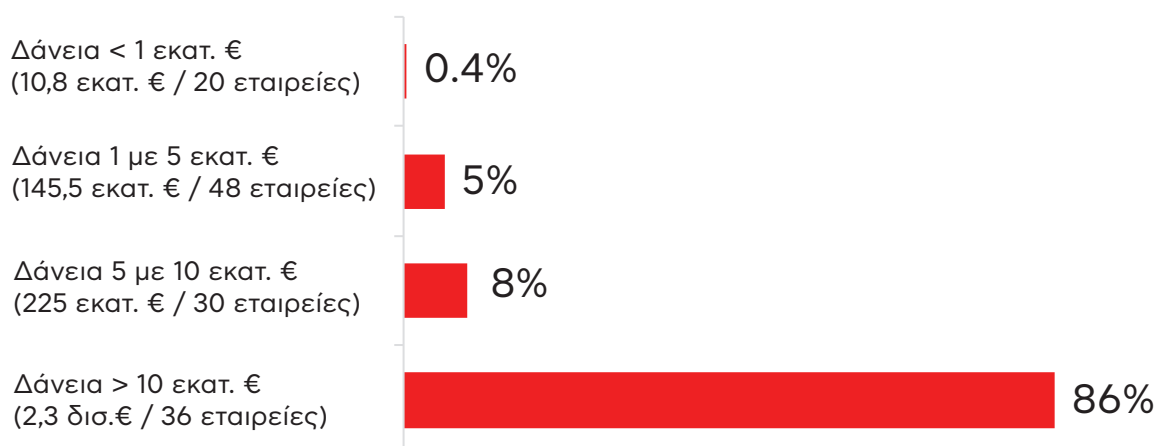
- ❖ Το 85,9% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις μεγαλύτερες των 10 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 63 δάνεια τα οποία έχουν λάβει μόλις 36 εταιρείες/όμιλοι.
- ❖ Το 8,3% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις από 5 - 10 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 30 δάνεια τα οποία έχουν λάβει 30 εταιρείες.
- ❖ Το 5,4% του συνολικού ποσού των δανείων αφορά σε δανειοδοτήσεις από 1 - 5 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 48 δάνεια τα οποία έχουν λάβει 48 εταιρείες.
- ❖ Το 0,4% του συνολικού αριθμού των δανείων αφορά σε δάνεια μικρότερα του 1 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 20 δάνεια τα οποία έχουν λάβει μόλις 20 εταιρείες.
- ❖ το μεσοσταθμικό επιτόκιο είναι 1,88% και η μέση διάρκεια αποπληρωμής των δανείων 13 έτη.
- ❖ το μέσο αιτούμενο ποσό δανείου ανά επενδυτικό σχέδιο υπολογίζεται σε περίπου 22 εκατ. ευρώ, το οποίο είναι αρκετά υψηλό, και μάλλον απαγορευτικό, για τις πολύ μικρές, μικρές και τις περισσότερες μεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις.

Με βάση τα παραπάνω αναλυτικά στοιχεία, αποδεικνύεται ότι – τουλάχιστον μέχρι σήμερα – οι κύρια ωφελούμενοι από το δανειακό σκέλος του Ταμείου, και του προνομιακού επιτοκίου του Σχεδίου, είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικοί όμιλοι.

Πίνακας 8: Ανάλυση Διαθέσιμων Στοιχείων Δανείων «Ελλάδα 2.0»

ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΝΕΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΙΑΣ ΔΑΝΕΙΩΝ (σε €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΞΙΑΣ ΔΑΝΕΙΩΝ
> 10 εκατ. €	63	36	2.322.553.704	85,9%
5 με 10 εκατ. €	30	30	225.023.376	8,3%
1 με 5 εκατ. €	48	48	145.464.497	5,4%
< 1 εκατ. €	20	20	10.783.995	0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	161	134	2.703.825.572	100%

Διάγραμμα 1: Κατανομή Δανείων «Ελλάδα 2.0» ανά Αξία Δανείου

1.3 Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του «Ελλάδα 2.0»

Η πορεία της απορρόφησης των πόρων του Ταμείου συνεχίζει να προκαλεί προβληματισμό, καθώς, ενώ έχουν εισρεύσει στη χώρα συνολικοί πόροι ύψους 11,1 δισ. ευρώ, οι συνολικές δαπάνες (μέχρι 30.09.2023) υπολογίζονται σε μόλις 6,6 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 2,9 δισ. ευρώ αφορο

Με βάση τα παραπάνω, το ύψος των πόρων που λιμνάζουν, δηλαδή το ύψος των πόρων που έχει στη διάθεσή της η χώρα και δεν έχουν ενεργοποιηθεί μέσω δράσεων και προγραμμάτων, παραμένει ιδιαίτερα υψηλό στα 4,5 δισ. ευρώ.ύν στο δανειακό σκέλος και τα 3,7 δισ. ευρώ στο σκέλος των επιχορηγήσεων.

Διάγραμμα 2: Λιμνάζοντες Πόροι μέχρι 30.09.2023

Κρίσιμο είναι ότι τα 6,6 δισ. ευρώ των πληρωμών περιλαμβάνουν και (ενδιάμεσες) μεταφορές μεταξύ λογαριασμών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στην Τράπεζα της Ελλάδας και όχι πληρωμές προς τους τελικούς δικαιούχους των δράσεων και έργων που εν τέλει αποτελούν ρευστότητα για την πραγματική οικονομία και συνεισφορά στο ΑΕΠ. Τα 6,6 δισ. ευρώ αφορούν, δηλαδή, λογιστικές πληρωμές. Οι πληρωμές προς τελικούς δικαιούχους (πραγματικές πληρωμές), είναι σημαντικά χαμηλότερες.

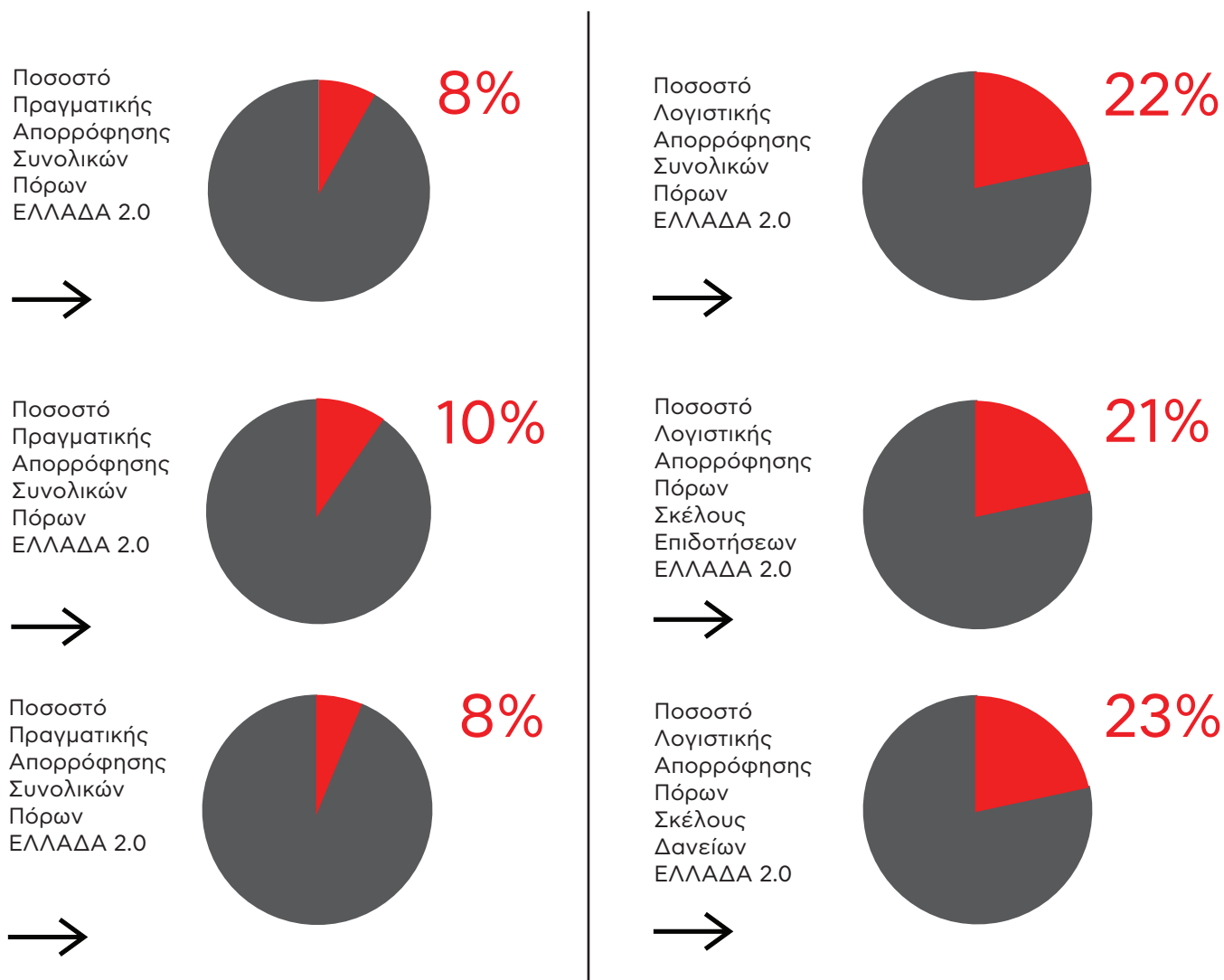
Ειδικότερα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από τα 2,9 δισ. ευρώ των δανειακών κεφαλαίων του «Ελλάδα 2.0» που έχουν συμβασιοποιηθεί με τις συνεργαζόμενες τράπεζες έχουν εκταμιευτεί προς τις επιχειρήσεις, μέχρι 30.09.2023, μόλις τα 795,14 εκατ. ευρώ. Συνεπώς, ενώ το ποσοστό της λογιστικής απορρόφησης των συνολικών δανειακών πόρων είναι 23%, το συνολικό ποσό που έχουν λάβει οι επιχειρήσεις από τους πόρους του «Ελλάδα 2.0» αντιστοιχεί σε ένα πραγματικό ποσοστό απορρόφησης της τάξης του 6%. Αντίστοιχα, Από τα 3,7 δισ. ευρώ των δαπανών του σκέλους των επιδοτήσεων υπολογίζεται ότι μόλις το 1,7 δισ. ευρώ αποτελούν πραγματική ρευστότητα στην οικονομία. Επομένως ενώ η λογιστική απορρόφηση του «Ελλάδα 2.0» είναι 21%, η πραγματική απορρόφηση ως προς τους συνολικούς πόρους του σκέλους των επιδοτήσεων υπολογίζεται σε περίπου 10%.

Διάγραμμα 3: Πραγματικές Πληρωμές μέχρι 30.09.2023

Στο σύνολο των πόρων του «Ελλάδα 2.0», επιδοτήσεις και δάνεια, οι λογιστικές δαπάνες ανέρχονται σε 4,1 δισ. ευρώ ενώ οι πραγματικές δαπάνες σε 2,5 δισ. ευρώ, τούτέστιν η (λογιστική) απορρόφηση είναι 22% και η πραγματική απορρόφηση υπολογίζεται σε περίπου 8%. Οι επιδόσεις αυτές δεν μπορούν παρά να προκαλούν ιδιαίτερο προβληματισμό για την δυνατότητα απορρόφησης και αξιοποίηση των πόρων που έχει στη διάθεση της η χώρα.

Διάγραμμα 4: Πραγματική και Λογιστική Απορρόφηση Συνολικών Πόρων (Επιδοτήσεων και Δανείων) μέχρι 30/09/2023

1.4 Αναθεώρηση Σχεδίου «Ελλάδα 2.0

Το αίτημα για τροποποίηση του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0», υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 31.08.2023. Αξίζει να σημειωθεί ότι, η δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την τροποποίηση του Σχεδίου διήρκησε από 31.07.2023 έως 14.08.2023 και έγινε όχι επί του αναθεωρημένου κειμένου του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0» αλλά επί ενός συνοπτικότερου 7σέλιδου κειμένου γενικών κατευθύνσεων και αρχών αναθεώρησης με τίτλο «Κατευθύνσεις Αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0». Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά το σημαντικό έλλειμμα διαφάνειας και εγείρει προβληματισμό τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και διαχείρισης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Με βάση την ανακοίνωση της Ειδικής Υπηρεσία Συντονισμού του «Ελλάδα 2.0» και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η προτεινόμενη τροποποίηση του «Ελλάδα 2.0», προβλέπει:

- ❖ την προσθήκη μεταρρυθμίσεων στους τομείς του κτηματολογίου, της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης και της φορολογίας.
- ❖ την απένταξη αρκετών μέτρων και έργων από το αρχικό εγκεκριμένο Σχέδιο
- ❖ την προσθήκη νέων μέτρων, όπως η επιθεώρηση της σεισμικής αντοχής κρίσιμων δημόσιων υποδομών.
- ❖ την υποβολή αιτήματος για λήψη πρόσθετων πόρων ύψους 5 δισ. ευρώ, τα οποία θα προστεθούν στο υφιστάμενο δανειακό σκέλος του Σχεδίου.
- ❖ την υποβολή αιτήματος 769 εκατ € ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για πρόσθετο κεφάλαιο στο πλαίσιο του REPowerEU το οποίο αφορά σε μέτρα, επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, ενεργειακής απόδοσης, που σχετίζονται με ενεργειακές ανακαινίσεις για νοικοκυριά και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, με την αύξηση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με μέτρα που προωθούν την αποθήκευση ενέργειας, καθώς και με μεταρρυθμίσεις που προωθούν τη μετάβαση προς ένα έξυπνο δίκτυο και τον διαμοιρασμό της ενέργειας.
- ❖ την υποβολή αιτήματος για μεταφορά μέρους του μεριδίου της χώρας από το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit, ύψους 25,6 εκατ. ευρώ, στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

Με βάση τα παραπάνω, οι πόροι του Σχεδίου αναμένεται να αυξηθούν κατά 5,8 δισ. ευρώ, ανεβάζοντας τη συνολική χρηματοδότηση στα 36 δισ. ευρώ, η οποία αναλύεται σε 18,22 δισ. ευρώ για το σκέλος των μη επιστρεπτέων ενισχύσεων (επιχορηγήσεις) και 17,73 δισ. ευρώ για το σκέλος των δανείων.

Η Επιτροπή έχει περιθώριο δύο μηνών για να αξιολογήσει αν το τροποποιημένο σχέδιο πληροί όλα τα κριτήρια αξιολόγησης του κανονισμού RRF. Εάν η αξιολόγηση της Επιτροπής είναι θετική, θα υποβάλει πρόταση για τροποποιημένη εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου ώστε να ενσωματώνει τις προτεινόμενες αλλαγές στο ελληνικό Σχέδιο. Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη θα έχουν προθεσμία έως τέσσερις εβδομάδες για να επικυρώσουν την αξιολόγηση της Επιτροπής.

2. Πορεία Υλοποίησης ΕΣΠΑ 2014 – 2020

Τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 εγκρίθηκαν από την Ε.Ε. τον Δεκέμβριο του 2014 και η επιλέξιμη περίοδος λήγει στις 31.12.2023 με βάση τον κανόνα n+3.

Η δυναμική του ΕΣΠΑ για το σύνολο των προγραμμάτων, πλην του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ), μέχρι και 18.09.2023 παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα:

- ποσοστό ενταγμένων έργων 162%,
- ποσοστό νομικών δεσμεύσεων 133%,
- ποσοστό απορρόφησης 88% (Για το ΠΑΑ η απορρόφηση ήταν μόλις 73%).

Κάθε Πρόγραμμα πρέπει στο τέλος του 2023 να παρουσιάσει απορρόφηση μεγαλύτερη ή ίση του 100% προκειμένου να μην υπάρχει απώλεια πόρων. Επομένως απαιτείται εντός του υπολειπόμενου διαστήματος του 2023, απορρόφηση ενός σημαντικού ποσοστού της τάξης του 12%, που αντιστοιχεί σε περίπου 2,34 δισ. ευρώ κοινοτικής συνδρομής (για το ΠΑΑ απαιτούνται επιπλέον 1,75 δισ. ευρώ).

Στον πίνακα 9 εμφανίζονται αναλυτικά οι απορροφήσεις ανά Πρόγραμμα και με κόκκινο χρώμα εντοπίζονται τα Προγράμματα τα οποία παρουσιάζουν υψηλή πιθανότητα απώλειας πόρων καθώς το ποσοστό απορρόφησης κυμαίνεται κάτω από 90% τρεις μήνες πριν την λήξη της επιλέξιμης περιόδου.

**Πίνακας 9: Απορρόφηση ΕΣΠΑ 2014 – 2020
ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έως 18.09.2023**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ (σε εκατ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (σε εκατ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	6.856,60	143,70%	133,82%	6.384,18	93,11%
Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	3.880,21	197,09%	123,37%	2.766,14	71,29%
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	2.619,10	148,80%	135,49%	2.361,55	90,17%
Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	502,78	152,25%	129,34%	403,39	80,23%

Θάλασσα & Αλιεία	379,75	144,19%	144,19%	280,35	73,83%
Τεχνική Βοήθεια	283,75	128,26%	124,46%	283,75	100,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΜΕΑΚΩΝ	14.522,19	158,64%	130,65%	12.479,37	85,93%
Αττική	840,20	169,76%	144,84%	812,65	96,72%
Ανατολική Μακεδονία Θράκη	365,70	193,46%	151,14%	351,04	95,99%
Βόρειο Αιγαίο	215,47	182,10%	134,64%	200,51	93,05%
Δυτική Ελλάδα	359,47	189,61%	152,45%	342,95	95,40%
Δυτική Μακεδονία	235,56	196,18%	146,94%	186,86	79,33%
Ήπειρος	236,40	162,69%	142,40%	221,57	93,73%
Θεσσαλία	301,36	182,36%	147,02%	280,66	93,13%
Ιόνια Νησιά	161,36	215,16%	150,86%	149,37	92,57%
Κεντρική Μακεδονία	715,87	152,69%	130,44%	711,73	99,42%
Κρήτη	315,36	164,37%	136,38%	308,75	97,90%
Νότιο Αιγαίο	77,42	155,36%	141,88%	77,36	99,92%
Πελοπόννησος	203,92	203,53%	181,81%	194,19	95,23%
Στερεά Ελλάδα	96,61	147,71%	125,89%	85,70	88,70%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ	4.124,72	174,94%	143,81%	3.923,34	95,12%
Ελλάδα-Αλβανία	45,97	125,19%	125,19%	35,07	76,30%
Ελλάδα-Βουλγαρία	110,72	121,21%	121,21%	89,06	80,43%

Ελλάδα-Ιταλία	104,70	124,46%	124,46%	72,24	68,99%
Ελλάδα-Κύπρος	54,88	122,63%	122,63%	42,27	77,03%
Βαλκάνια-Μεσόγειος	33,46	120,94%	120,94%	29,59	88,45%
Ελλάδα-ΔτΒΜ	38,65	127,13%	127,13%	28,69	74,23%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	388,37	123,32%	123,32%	296,92	76,45%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	19.035,28	161,62%	133,47%	16.699,63	87,73%

Ειδικότερα, συνδυάζοντας τα δεδομένα που έχουν να κάνουν με τη φύση των έργων και των δαπανών σε συνδυασμό με τα ποσοτικά στοιχεία του παραπάνω πίνακα, τα Προγράμματα που παρουσιάζουν αυξημένο δείκτη επικινδυνότητας απώλειας πόρων στο τέλος του 2023 είναι τα εξής:

- Πρόγραμμα Υποδομών Μεταφορών και Περιβάλλον.
- Πρόγραμμα Μεταρρύθμισης Δημοσίου Τομέα
- Πρόγραμμα Θάλασσας και Αλιείας
- Προγράμματα Interreg
- Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας.
- Περιφερειακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας.
- Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» στο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τη χώρα μας τμήμα που αφορά την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ)

Η εικόνα είναι άκρως ανησυχητική και για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για το οποίο όπως ήδη αναφέρθηκε η απορρόφηση κυμαίνεται μόλις στο 73%, ήτοι οι πόροι που πρέπει να απορροφηθούν σε τρεις μήνες έως τέλος του 2023 ανέρχονται σε 1,75 δισ. ευρώ κοινοτικής συνδρομής όταν από την εκκίνηση του προγράμματος το 2015 έχουν απορροφηθεί συνολικά 4,76 δισ. ευρώ.

Πίνακας 10: Απορρόφηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ΕΣΠΑ 2014 – 2020 έως 18.09.2023

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ (σε εκατ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (σε εκατ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Αγροτική Ανάπτυξη (ΠΔΕ)	6.127,72	110,45%	104,87%	4.444,69	72,53%
Αγροτική Ανάπτυξη (Τακτικός Π/Υ)	384,14	86,86%	86,86%	317,81	82,73%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	6.511,85	109,07%	103,82%	4.762,50	73,14%

2.1 Έκτακτα μέτρα της Ε.Ε. για την αποφυγή απώλειας πόρων

Ο κίνδυνος απώλειας πόρων και οι εκτεταμένες καταστροφές από τις πλημμύρες στη Θεσσαλία, έχουν οδηγήσει την Ε.Ε. στην πρωτοβουλία δρομολόγησης έκτακτων διευκολύνσεων και ευελιξιών προς την Ελλάδα (και άλλα Κράτη Μέλη με αντίστοιχα προβλήματα) ώστε να μετριαστεί ή και να μηδενιστεί η σχεδόν βέβαιη απώλεια πόρων. Η πρωτοβουλία της Ε.Ε. ανακοινώθηκε από την ίδια την πρόεδρο της Κομισιόν πρόσφατα και περιλαμβάνει δύο κυρίως τρόπους:

- ❖ Ο πρώτος αφορά την αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης των έργων για την τρέχουσα και τελευταία λογιστική χρήση από περίπου 75% που κυμαινόταν μέχρι σήμερα σε 100%. Επομένως κάθε Κράτος Μέλος δεν οφείλει να χρεώσει στον Ενωσιακό Προϋπολογισμό έως το 75% των δαπανών των έργων αλλά μπορεί πλέον να χρεώσει το 100%. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται τεχνικά η απορρόφηση χωρίς να απαιτείται η αντίστοιχη υλοποίηση φυσικού αντικειμένου και μετριάζονται οι αρνητικές επιπτώσεις της πιθανότητας απώλειας πόρων στους εθνικούς προϋπολογισμούς.
- ❖ Ο δεύτερος αφορά την διεύρυνση της επιλεξιμότητας των δαπανών ώστε να περιλαμβάνονται κατηγορίες δράσεων που δεν ήταν επιλέξιμες με βάση τα ισχύοντα στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής. Αντίστοιχες διευκολύνσεις είχαν προβλεφθεί με αιτία την πανδημία του Covid19. Στην προκειμένη περίπτωση δρομολογείται η δυνατότητα να κατευθυνθούν πόροι για κάλυψη των ζημιών από τις φυσικές καταστροφές. Ωστόσο εξακολουθεί να ισχύει ο περιορισμός οι δαπάνες για φυσικές καταστροφές να πραγματοποιηθούν εντός του 2023.

Με τους δύο αυτούς τρόπους υπολογίζεται ότι θα αποφευχθεί η απώλεια πόρων της τάξης του 1 δισ. ευρώ στην περίπτωση της Ελλάδας.

ΕΝΑ
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

ΕΝΑ Ινστιτούτο
Εναλλακτικών Πολιτικών
Ζαλοκώστα 8, 106 71 Αθήνα,
+30 210 364 7912

info@enainstitute.org
www.enainstitute.org